

ХРИСТІЯНСЬКИЙ ГОЛОС

УКРАЇНСЬКА ЦЕРКОВНА ГАЗЕТА • UKRAINISCHE KIRCHENZEITUNG

РІК ВИДАННЯ • JAHRGANG 70

СІЧЕНЬ • JANUAR 2018 • Nr. 2 (2982)

ЦІНА • PREIS • 1,50 EURO

АНТОНІЙ ВЕЛИКИЙ

Життя святого Антонія Великого – зачинателя пустинного подвижництва – це ідеал боговгодництва і водночас дорога, що нею кожна душа, коли захоче, може йти до повної досконалості.

Божа печать проявилась на Антонієві ще в дитинстві. Тиха, щиросердечна вдача, схильність до усамітнення відводили його від дитячих забав та пустощів і тримали вдома, на очах батьків, що берегли свого сина, як зіницю ока. Так і виріс він у віддаленні від людей, виходячи з дому лише до церкви. За такого життя благодать Божа, одержана під час хрещення, без перешкод формувала його дух. Тому природно, що він дуже швидко відчув насолоду життя в Бозі й загорівся, як каже святий Атанасій, божественним бажанням.

Та незабаром Антонієві батьки відійшли до Бога, тож він був змушений узяти на себе турботи, пов'язані з маєтком і вихованням сестри. Це відразу дало йому відчуття велику різницю між життям у Бозі та життям у земних клопотах. Тому, почувши в церкві слова Господні: *Якщо хочеш бути досконалим, піди продай, що маєш, дай бідним, і будеш мати скарб на небі (Мт. 19:21) і: Не журіться завтрашнім днем (Мт. 6:34)*, Антоній за сердечним покликом вирішив покинути мирське життя і, роздавши все майно бідним, почав жити єдино для Бога.

Перші роки свого життя у відреченні од світу святий Антоній провадив так, як це робили інші відомі тоді подвижники, всього навчаючись від них. Відомо, що подвиг відречення од світу [коли подвижники дбають лише про те, як подобатися Господеві (1 Кор. 7:32)] у Церкві Божій існує з самого її заснування – як суттєва необхідність в її будові, від святих Апостолів отримавши перші основоположні закони. Але спочатку аскети, зрікшись світу і житейських турбот, залишались у своїх домах, усамітнюючись де-небудь у затишному кутку і там віддавались молитвам, роздумам про Бога, постові, чужанням та іншим подвигам.

Продовження
на 3 стор. ▶

◀ Франсіско де Сурбаран (1598–1664), «Святий Антоній Великий»

XI

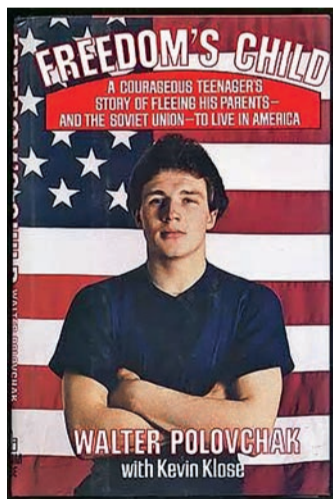
ДИТЯ СВОБОДИ

25 років тому [1980 року] 12-річний український хлопчик Володимир Половчак відмовився повернутися з батьками до Радянського Союзу і попросив надати йому політичний притулок у США. Про всі подробиці цієї історії розповів журналіст Кевін Клоз з газети «Вашінгтон Пост», який видав книжку під назвою «Freedom's Child» [«Дитя свободи»]. Журналіст Анатолій Гороховський зустрівся з Володимиром і поцікавився його теперішнім життям. Подаємо його розповідь.

певний час пожити в Америці, а потім повернутися додому і розповідати в газетах про важке життя в США, про переслідування за політичні погляди, про те, що американців українського походження там вважають людьми «другого сорту».

Січневого дня 1980 року родина Половчаків ступила на американську землю. Їх тепло привітали родичі, представники української громади. Всі сприяли тому, аби новоприбулі швидше і краще влаштувались на новому місці. Так воно і сталося. За короткий час Михайло одержав працю, його дружина теж пішла до праці. Дітей прийняли до школи і вони швидко почали опановувати англійську мову. У травні 1980 року, через 5 місяців після прибуття до Чикаго, Михайло звернувся до радянського посольства у Вашингтоні з проханням дозволити повернутися на колишнє місце проживання. Однак з батьковим рішенням не погодилися Наталка та її брат Володя. Вони склали свій плян, відповідно до якого 13 липня 1980 року, коли в хаті нікого не було, швидко зібрались і втекли до родичів. Половчаки звернулися за допомогою до поліції. 19 липня батьків повідомили, що дітей знайдено, однак, вони звернулись до американської влади з проханням надати їм політичний притулок. У справу негайно втрутилися адвокати. 12-річного Володимира взявся захищати добре знаний в українській діаспорі юрист Юліян Куляс. Громадськість Америки близько до серця сприйняла долю українського хлопчика. Багато людей прислали Володі гроші і навіть пропонували сховати його, аби відвернути насильне повернення до СРСР. [Газета «Свобода» від 29.07.2005]

Нещодавно з Володимиром Половчаком зустрілася кореспондентка Радіо Свобода Олена Ремовська. **Читайте її матеріал на 6 стор.**

Михайло і Ганна Половчаки жили у Самборі. Михайло працював водієм автобуса, Ганна пакувала вироби на харчовій фабриці. Було у них на той час троє дітей: дочка Наталка, якій виповнилося 17, синові Володі – 12, а найменшому Михайликові пішов 6 рік. В Америці жили сестри Михайла: Анастасія та Марія. Наприкінці 1970-их років до Львова, як туристка, приїздила Анастасія. Побачивши, яке тяжке радянське життя, вона намовила свого брата переїхати до США. Заяву на виїзд, яку Половчак подав у відповідні радянські установи, не відхилили, навпаки, до неї поставились позитивно. Зі Львова до батька кілька разів приїздив кафебіст і щоразу довго розмовляв з ним в окремій кімнаті. Американські журналісти у своїх публікаціях висловлювали думку, що КГБ вирішив використати Половчаків у своїх інтересах. Ця родина мусила

ДИВА НЕ БУДЕ

Найменше все це нагадує свята. Попри те, що на кухні, в кутку, стоїть ялинка, з тризубом угорі. Вікна завішані ковдрами, на сходах у коридорі – мішки з піском: казарма лише зовні видається сонною й порожньою, люди всередині воюють четвертий рік, готові до всього.

Сама будівля розташована в центрі селища, на першому поверсі – магазин секунду й салон краси, між другим і третім поверхами стоїть автоматник, чужих не пропускає. Та чужі сюди й самі не підуть. Про те, що тут стоять українські військові, з «того» боку чудово знають – коли був останній обстріл Новолуганського, сюди теж били – снаряд летів просто в казарму, але потрапив у сосну, що росте напроти будівлі. Зрізав стовбур, зрикошетив, побив машини військових. Сліди обстрілу можна побачити по всьому селищу: покритий асфальт, розбита вивіска на дитячому майданчику, кілька глибоких ям у парку. Сліди від вогню на церковній стіні. Вибиті вікна в старих хрущовках, деякі вже відремонтвані, з новими склопакетами, деякі й далі чорніють холодними провалами: очевидно, в багатьох квартирах ніхто не живе. В розбитому вікні тріпоче брудно-біла фіранка. Ніби хтось капітулює.

Проходимо вуличками, дивимось, власне, куди прилітало. Місцеві на нас не звертають уваги – схоже, звикли. Покинутий дитячий садочок, невеличкий базарчик – чорний блискучий чорнозем пристає до підшов, торішня трава мокра й важка під грудневими опадами, за два дні завершується цей рік – четвертий рік війни.

«Дивіться, – показує військовий на пам'ятник, – бачите там відбиток

зірки? Попросили місцевих її прибрати. Там ще стрічка була «георگیївська». Ми говоримо, стрічка хай лишається, лише пофарбуйте її в жовто-синій колір. Вони не погодились, просто зняли її. Це якщо вам цікаві настрої місцевих».

Про настрої місцевих із військовими говорити взагалі цікаво. Хоча їхні свідчення завжди слід сприймати обережно: не кожен місцевий наважиться з військовими бути відвертим.

«Вони хоч розуміють, хто їх обстрілював?» – вже, сидячи в казармі, на кухні, питаємо в знайомі. Знайома – харків'янка, воює в добровольчому підрозділі, разом зі своїм чоловіком. «Хтось розуміє, – відповідає вона, – хтось переконаний, що це українці стріляють самі по собі». «Люди різні, – додає. – Місцева, так би мовити, інтелігенція, себто люди з вищою освітою, підтримує Україну. Так ось виходить».

Останні дні в селищі тихо. Лише іноді повітрям струшує. Танк, коментує хтось. Особливо уваги на це ніхто не звертає – стріляють далеко, хвилюватись немає чого. Військові сходяться до столу – приїхали гості, всім хочеться поговорити, кожному є що розповісти. Командир розвідників розповідає, як займали села в «сірій зоні». Згадує про фермера, в якого зупинились. Той, зустрівши військових, з ходу висловився на підтримку ЗСУ, що-правда розкритикував про всяк випадок добровольчі батальйони. Коли дізнався, що перед ним саме добровольці – злякався й приготувався до найгіршого. Тим більше – добровольці вилучили в нього незаконну зброю. Поселив військових

С-на: Андрій Дубчак (RFE/RL)

в кухні. «На столах стояли запаси домашнього вина. Десять великих баняків, ти уявляєш!» – із захватом розповідає розвідник. Коли добровольці за пару тижнів з'їхали, фермер із подивуванням виявив, що його запаси алкоголю лишились неторканими. Не знаю, чи вплинуло це якось на його настрої.

ВОЮВАТИ ЗА СВОЮ КРАЇНУ

На зворотному шляху підбираємо до Харкова одного з бійців. Дорогою розповідає свою історію. Бізнесмен із Макіївки, підтримував Майдан. Навесні 2014-го їх почали виловлювати. Його попередили знайомі, встиг утекти. Кинув усе, що мав, перебрався до Харкова. Довго намагався потрапити на передову. «Тоді навіть за гроші не хотіли мобілізувати. Ну ось тому я тут», – говорить про свій батальйон. «Загалом це честь – воювати за свою країну. Не кожному поколінню випадає», – додає.

Говорить насправді без пафосу, видно, довго це все собі обдумував. Говорить російською. Як і всі добровольці, з якими тут бачились. Харків'яни, дніпропетровці, східняки,

одне слово – зустрічають на фронті четверту новорічну ніч, воюють за свою країну.

Уже в Бахмуті починаєш звертати увагу на новорічні вогні та прикраси. Ну так – попереду свято, війна лишається позаду. Позаду лишається чорний важкий ґрунт незібраних полів. Позаду лишається холодне низьке небо над «сірою зоною». Позаду лишаються забиті фанерою вікна мирного населення й бійниці армійських казарм. Щодалі більше ялинок та яскравої реклами. Харків загалом тоне в світлі й мішурі. Вулиці забиті привітаннями від президента й мера. В магазинах немає вільних місць, в ресторанах немає вільних місць. Ну так – всі не можуть жити війною, війна втомлює, війна змушує, виснажує. Особливо тих, хто не має до неї жодного стосунку. Всім хочеться спокою. Всім хочеться затишку. Всі хочуть дива.

Ось тільки дива не буде. Буде війна. І вистояти в ній можна лише всім разом – і східнякам, і західнякам, і військовим, і цивільним. Незалежно від настроїв.

Сергій Жадан – поет, прозаїк, перекладач, автор, зокрема, романів «Депеш Мод», «Ворошиловград», «Месопотамія»

Важкі питання віри

КОГО БУДЕ БІЛЬШЕ?

Останнього дня Христос прийде судити живих і мертвих.

Кого буде більше – тих, хто воскресне, чи тих, хто потрапить у пекло?

Читаємо в 5 розділі Євангелія від Івана: «Не дивуйтеся з цього, бо надходить час, коли всі, хто в гробах, голос Його вчують, і вийдуть ті, що чинили добро, на воскресіння життя. А ті, що зло чинили, – воскреснуть на Суд» (5,28–29).

Так що воскреснуть усі. Не деякі, але всі, також і нерозкаяні. Але одні воскреснуть тілом, щоб увійти в Рай, а інші – щоб вирушити в пекло. І блаженство або мука назавжди охопить не тільки душу, а й тіло.

Кого ж буде більше – врятованих чи засуджених? Це запитання задали і Господеві. Тому жодна відповідь не буде правильнішою, ніж та, яку Він дав. Це запитання і ця відповідь настільки важливі, що Святий Дух спонукав євангелиста Луку їх записати.

«Силкуйтеся ввійти через тісні ворота, багато бо, кажу вам, силкуватимуться ввійти та не зможуть. І як Господар устане й замкне двері, а ви, zostавшись знадвору, почнете стукасти в двері та казати: Господи, відчини нам! – Він відповість вам: Не знаю вас, звідкіля ви. Тоді ви почнете казати: Ми їли й пили перед Тобою, і Ти навчав нас на майданах наших. Та Він відповість: Кажу бо вам: Не знаю вас, звідкіля ви; геть від Мене всі ви, що чините неправду! Там буде плач і скрегіт зубів, коли побачите Авраама, Ісаака і Якова та пророків усіх у Царстві Божім, себе ж самих викинутих назовні. Прийдуть від сходу й від заходу, від півночі й від півдня й возсядуть у Царстві Божім. Тоді останні стануть першими, а перші – останніми» (Лк. 13, 24–30).

З одного боку, Ісус стверджує, що для спасіння потрібне певне зусилля. До життя ведуть вузькі ворота. Він каже, що багато хто захоче увійти, але не зможе. Це «багато» не означає, що їх більше, ніж засуджених. Він говорить тільки, що багато загинуть.

Ісус говорить також, що недостатньо брати участь у Євхаристії, щоб врятуватися («Ми їли й пили перед Тобою»), і недостатньо слухати проповіді або вивчати богослів'я («Ти навчав нас на майданах наших»).

Потім Господь говорить, що інші (можливо, нехрещені) «прийдуть від сходу та заходу, від півночі й півдня й возсядуть у Царстві Божім», – оскільки вони чинили по совісті й з доброго наміру. Ці слова сповнюють надією на порятунок нехристиян.

Євангелист Матей відтворює ті ж слова: «Входьте тісними дверима, бо просторі ті двері й розлога та дорога, що веде на погибель, і багато нею ходять. Але тісні ті двері й вузька та дорога, що веде до життя, і мало таких, що її знаходять» (Мт. 7, 13–14). Тут слова Ісуса передані по-іншому: Він стверджує, що «мало» увійдуть через тісні двері, а ось на погибель вирушають «багато». Вузькі двері означають дотримання заповідей згідно з відповіддю, яку дав Господь юнакові. Він запитав, що потрібно, щоб увійти в життя вічне: «Як хочеш увійти в життя, додержуй заповідей» (Мт. 19,17). А широким шляхом ідуть ті, які чинять відповідно до своїх поганих нахилів і примх.

АНТОНІЙ ВЕЛИКИЙ

▼ Продовження. Початок на 1 стор.

З часом, коли християнство поширилось територіально і численно, багато подвижників почало кидати свої сім'ї та, віддаляючись за місто чи поселення, самотньо жило в якій-небудь природній печері, запуслій гробниці або в зробленій невеличкій келії.

Початок подвижницького життя – послух. Антоній почав наслідувати послух тогочасних подвижників. Християнські чесноти виніс він з виховання: тепер йому належало пізнати подвиги, необхідні для тих, що бажають жити в Бозі. Тому Антоній відвідував знаних тоді подвижників, навчався у них і повертався з набутим досвідом до свого усамітнення. Таким чином, як зауважує святий Атанасій, він, як мудра бджола, звідусіль збирав духовний мед до свого серця, як до вулика. Від одного переймав він стриманість у їжі, спання на голій землі, тривале чуття; в іншого навчався невтомності в молитві, уваги до помислів і богомислення; ще в іншого брав приклад працелюбності, вірності правилам і терпеливості; у всіх же запозичав той дух твердої віри в Христа Господа і братньої любови до всіх, стараючись поєднувати в собі одному все, чим особливо відрізнявся кожен зі знаних йому отців.

У такому послузі він прожив п'ятнадцять років: спочатку недалеко від свого селища, у гробниці, куди приходив до нього один щиросердний селянин, що приніс йому хліба – єдину поживу Антонія – і забрав у нього рукоділля. Святий жив з праці рук своїх. Увесь свій час Антоній ділив між рукоділлям, молитвою і роздумами про божественні істини Писання; в цих діях утвердив його Ангел Божий, що з'явився йому, коли одного разу мучив його дух нудьги.

Ось що пише про святого Антонія Созомен (Церковна історія, кн. 1, гл. 13): «Пізнавши, що добре життя з часом стає приємним (хоча спочатку буває і важким), Антоній придумав різні досвіди подвижництва, все більше й більше суворі, з кожним днем стаючи стриманішим і завжди, немовби тільки починаючи, надавав нової сили пориву та ревності своїй; тілесні бажання приборкував працею, проти душевних пристрастей озброювався богомудрою ненавистю до них. Поживою його був хліб із сіллю, питтям – вода, а часом обіду – захід сонця; нерідко два дні і більше він взагалі нічого не їв. Чував же цілими ночами й на молитві зустрічав день, а якщо і долав його сон, то на короткий час. Спав переважно на голій землі й тільки її вважав своїм ложем. Намашуватися ж олією, митися чи користуватися іншими вигодами він собі не дозволяв, тому що від цього розніжується тіло. Не міг терпіти ледарства, а рукоділля не покидав майже весь день».

Таким важким шляхом ішов святий Антоній. Але, як відомо, життя без боротьби не буває, як і світла без тіней. Якби не було в нас гріха і не мали б ми ворога, розвивалось би в нас і росло без перешкод тільки добро. Оскільки ж гріх і ворог наш, диявол, обидвоє, пред'являють на нас свої права, то ніхто не обходиться без боротьби з ними. Потрібно знесилити їх та перемогти, щоб вільно йти далі. Інакше вони завжди будуть в'язати руки й ноги тим, що хочуть ступати правильним шляхом. Ворог мав вільний доступ до нього, але подвижника підтримувала сокровенна Божя поміч.

Спочатку ворог намагався розбудити в Антонієві жаль за покинутим світом, намарно запропащеним багатством і, особливо, – за сестрою, покинутою без нічого на чужі руки. Тут же приводив на гадку безмірну трудність і жорстокість безутішного самотнього життя, непривичаєність та невитривалість тіла, якому важко встояти проти усіх випробувань і витримати таке життя

(якому не видно кінця) далеко від людей, без усяких потіх, у неперервному самовертванні. Такими підступами ворог збуджував цілу бурю помислів, але був відкинутий не тільки твердістю святого Антонія, але й переможений великою його вірою, що все покинуте і всі теперішні терпіння – ніщо порівняно з безконечними благами, що їх приготував Бог для вибраних Своїх, бо Господу набагато угодніший той, хто вільний від усіх житейських турбот і земних пут. Тож врешті ворог повержений був у порох безперервними Антонієвими молитвами, що зроджували в серці його найсолідші потіхи.

Лукавий, переможений у наступі з одного боку, нападає на молодого борця з іншого: починає випробовувати його тілесною похитливістю. Боротьба була жорстокою і тривалою, що не втаїлась навіть від сторонніх. Ворог навів нечисті думки, а святий Антоній відганяв їх молитвою; коли ворог розпалював тілесну похоть, той охолоджував її постом, чуттям і всяким томлінням тіла; уночі диявол прибирав на себе жіночий вигляд, намагаючись викликати похитливе бажання, Антоній же поривався вгору до споглядання тамтешньої краси та живого усвідомлення святости, що її удостоюється ество наше в Господі Ісусі Христі. Спокусник намагався викликати в ньому почуття насолоди від задоволення, а блаженний протиставляв йому почуття страшної гіркоти мук у вічному вогні – і залишався неушкодженим. Надокучливість та потворність нападів врешті виробили в Антонієві відразу до всіх нечистих порухів, гнів та сильну досаду на них: це позбавляло ворога можливості не лише наблизитися до Святого, а навіть здалеку як-небудь спокушати і тривожити його. Бо ненависть до пристрастних порухів є вогненними стрілами, що спопеляють ворога.

Однак диявол не відступив від святого Антонія. Бачачи Божий покров над молодим борцем, що осіняє тільки смиренних, ворог задумав позбавити Антонія цього покрову збудженням гордості та зарозумілості. Тому з'являється йому малим чорним підлітком і принижено каже: «Ти переміг мене», гадаючи, що Антоній припише цю перемогу собі й тим самим прогнєвить Бога. Але святий Антоній спитав його: «Ти хто такий?». Той відповів: «Я дух розпусти, що збуджує в людині розпалення похоті й кидає її у тілесний гріх. Я обманув багатьох, що дали обіт невинності; немало тих, що тривалий час умертвляли своє тіло, довів я до падіння, але ти всі мої сіті порвав, стріли поламав, – і ось я переможений». Тоді святий Антоній, дякуючи своєму Богові Спасителю, закликав: *Господь зі мною, моя допомога, і я дивитимусь на тих, що мене ненавидять* (Пс. 118:7), а потім, відважно поглянувши на ворога, сказав: «Чорним допустив тобі мій Бог явитися мені на доказ чорноти злих задумів твоїх, і підлітком – на викриття твого безсилля. Тому і гідний ти всілякої зневаги!». Від цих слів дух утік, мов обпалений вогнем, і вже більше не наближався до Антонія.

Перемога над пристрастями наближає до безпристрасності; безпристрасність же утверджується настільки, наскільки приносить душевний мир із солодким відчуттям, що дає молитва й богомисліє, збуджує в серці духовну теплоту, яка, збираючи в собі всі сили духа, душі й тіла, веде людину до самозаглиблення, до невимовної потреби бути на самоті з єдиним Богом. Це нездоланне стремління до внутрішнього предстоання перед Богом є другим ступенем духовної зрілості, й саме до нього підійшов на той час святий Антоній.

▶ Продовження на 4 стор.

АВСТРІЯ: МУСУЛЬМАНИ І ХРИСТІАНСТВО

За даними представників архієпископства Відня, 75 відсотків із 750 хрещених торік повнолітніх були виходцями з мусульманських країн. Лише в австрійській столиці обряд хрещення відбули 260 чоловік, які представляють 15 різних національностей. Водночас у архієпископстві Відня вважають, що думка про бажання вихідців з мусульманських країн отримати завдяки наверненню в християнство статус біженців – забобони. Так само там наголошують, що Католицька Церква Австрії не бажає мати «вдаваних християн», вказуючи на дуже жорсткий відбір кандидатів на хрещення. Підготовка до хрещення триває не менше року. Її вимогами є регулярна присутність на богослужінні, християнський спосіб життя й залучення до добродійної діяльності. (DW)

КАНАДА: ФОНД ДОПОМОГИ ВЕТЕРАНАМ АТО

Конгрес українців Канади разом з Канадсько-українською фундацією оголосив про створення Фонду захисників України. Фонд в сумі \$100 000 буде використаний для реабілітації та підтримки поранених вояків та ветеранів України.

Усіх охочих пожертвувати на Фонд захисників України КУК запрошує звернутися до свого національного офісу в Оттаві. (VIDIA)

ДОПОМОГА ВІД ПАПИ

У період з грудня 2017 року по березень 2018 року вимушеним переселенцям в Україні буде надано гуманітарну допомогу на загальну суму близько 5 мільйонів євро. Наступні 5 мільйонів – в процесі реалізації, вони вже розподілені. Раніше були реалізовані і розраховані близько 6 мільйонів євро. Загальна сума допомоги склала 16 мільйонів євро. Перш за все, йдеться про людей, які живуть поблизу лінії розмежування, а також в сусідніх областях – в Харківській, Дніпропетровській, Запорізькій, Луганській та Донецькій. Велика кількість переселенців проживає в Київській області. В квітні 2016 року за ініціативою Папи Римського в Європі пройшов збір коштів для громадян України, що постраждали унаслідок війни на сході країни, незалежно від їхньої релігійної приналежності або політичних переконань. В основному ідеться про зимові проекти: опалювальні, медичні та продуктові. (obozrevatel.com)

НАКЛАДИ КНИГ РОСІЙСЬКОЮ ВПАЛИ

Впродовж останніх 5 років накладки книг російською мовою зменшилися на 54%, а назв книг вийшло на 48% менше. В той же час накладки україномовної літератури збільшилися на 7,7%, хоча назв книг вийшло на 8,8% менше. У 2016 році майже 70% від загальної кількості назв випустили українською мовою. Такі ж дані показує перше півріччя 2017 року: україномовних книг випустили більше, а російськомовні накладки продовжують скорочуватися. («Читомо»)

ДЕМОНТАЖ ПАМ'ЯТНИКІВ

За останні 3 роки в Україні демонтували близько 2500 пам'ятників советським діячам, близько 1000 з них – пам'ятники Леніну. Після 1991 року в Україні залишалось близько 5500 пам'ятників Леніну. ВР ухвалила 4 закони про декомунізацію: про заборону пропаганди комуністичного та нацистського режимів, щодо відкриття архівів КГБ, вшанування борців за волю України у ХХ ст., увічнення перемоги над нацизмом в ІІ світовій війні. Закони набули чинності 21 травня 2015 року. (Громадське радіо)

БЮДЖЕТ УКРАЇНИ

Зведений бюджет України за січень-листопад 2017 року виконаний з профіцитом на рівні 33,9 мільярда гривень проти 9,988 мільярда гривень дефіциту за аналогічний період попереднього року. (УНІАН)

ГАЗ З АМЕРИКИ

Українська компанія ERU Trading вперше закупила американський газ у польської компанії PGNiG. Раніше США доставили свій скраплений газ в Польщу на СПГ-термінал поблизу балтійського порту Сьвіноуйсьце. Проектна річна потужність терміналу складає до 5 млрд. м³ газу. Перший вантаж у тестовому режимі він прийняв в 2015 році, тоді як регулярна експлуатація розпочалась в середині 2016-го. (biznesalert.pl)

АНТОНІЙ ВЕЛИКИЙ

▼ Продовження. Початок на 1 стор.

Жив Святий один, але до нього навідувався один щирий добродій із села, та й сам він ходив до старців, у сільську церкву на богослужіння, особливо – на Літургію. Все це було пов'язане з усякого роду розсіянням, хоч як він не старався уникати його. Дух святого Антонія, що потребував внутрішнього самозаглиблення, почав домагатися рішучого усамітнення, щоб нічого не бачити й не чути.

До цього, як мовилося, душа доходить сама собою, прямим шляхом подвижництва, але прискорюють його і надають йому вирішального поштовху всілякі сильні пориви самозречення. виявити такий порив святому Антонію допоміг випадок, коли на нього явно напали біси. Демони, позбувшись можливості впливати на очищену душу через помисли, починають підступати ззовні, являються відкрито. Благодать же Божа допускає це задля поступу подвижника, відкриваючи йому тим вихід на вищій ступінь і водночас наділяючи особливою владою над самими духами-спокусниками. Так сталося і зі святим Антонієм.

Опам'ятавшись якось у притворі сільської церкви, святий Антоній, ледве дихаючи, сказав до свого друга: «Неси мене знову в моє усамітнення». Цим він виявив готовість віддати себе на смерть, щоб тільки жити боговгодним життям. Це означало те саме, що й на ділі померти заради Господа, бо готовість на це була цілковита.

Готовість на смерть заради Господа є всепереможною зброєю, бо чим ще

можна спокусити або злякати того, хто її має? Вона вважається і першым подвижництва, і твердинею його. Господь всі дні Свого земного життя бачив перед Собою смерть, але в Гетсиманському саду під час молитовного боріння Він остаточно переміг її; страждання і хресна смерть лише довершили те, що там було висловлено. За цим слідувало триденне суботування перед славним Воскресінням. Цей шлях долають усі душі, що йдуть слідом за Господом.

Першим кроком на цьому шляху є

” Оскільки ж гріх і ворог наш, диявол, обидвоє, пред'являють на нас свої права, то ніхто не обходиться без боротьби з ними. Потрібно знесилити їх та перемогти, щоб вільно йти далі. Інакше вони завжди будуть в'язати руки й ноги тим, що хочуть ступати правильним шляхом ”

самовідречення, і в яких би малих зачатках воно не було, в ньому завжди є якась частка готовості на смерть. Наскільки зростає самовідречення – росте і ця готовість, бо вона є душею самовідречення. Хто дійде до такого ступеня готовості, що й у Спасителя в саду, того одразу ж у душі очікує сходження на хрест, а відтак – духовне суботування, за котрим слідує й духовне воскресіння у славі Господа Ісуса. Ось це і звершилось тоді в душі святого Антонія. Словами до друга (щоб ніс його знову туди, де його так

випробовувано) він показав, що в його душі було те саме, що у Спасителя, коли Він, після молитви в саду, сказав учням: *Уставайте, ходімо! Ось наблизився мій зрадник!* (Мт. 26:46). Відразу після цього Антоній пішов углиб пустині, де двадцять років перебував у безмовності, що й було розп'яттям його і суботуванням у душі.

Жив він у старому покинутому капиці, де був колодязь із водою, а хліб приносив йому раз на півроку

духа святого Антонія. Усе подальше його життя було нічим іншим, як роздаванням плодів, що дозріли у ньому за два попередні періоди. Це був час служіння для добра Церкви. Антоній володів даром чудотворення і влади над бісами, силами природи і тваринами, даром читання думок і видіння того, що відбувається у майбутньому, але найпліднішим з усіх його дарів був дар слова. І найбільше з усіх інших дарів саме ним послужив він меншій братії своїй.

Приходили до нього переважно послухати слово істини й знайти собі потрібну настанову. І всіх їх, як научав Апостол, Антоній повчав, картав, умовляв. Антонієві короткі афоризми передавались потім із уст в уста, творячи своєрідне усне правило подвижництва й увійшли відтак у збірники достопамятних повчань святих Отців.

Усе, що вийшло з уст святого Антонія і закарбоване на письмі, принесло багату поживу душі, що шукає повчань. Дійшли до нас, крім обширного Слова, поміщеного у життеписі, двадцять послань до ченців, двадцять коротких слів про чесноти і пороки, сто сімдесят глав про добру мораль, правило для монахів з двома додатками, а також багато повчальних і корисних висловів та оповідань про святого Антонія, розсіяних по різних патериках.

Фрагмент книги «Духовна спадщина святих отців», т. 1 «Святий Антоній Великий», в-во «Місіонер», Львів 2006 р.

З Катехизму УГКЦ

Церква визнає святими й тих вірних, котрі обрали шлях аскетичного подвигу. Їх називають «преподобними», бо у своєму подвижницькому житті вони досягнули дар богоподібності, про-

йшли шлях від «образу» до «подобі» Божої: «Преподобно поживши, преподобні отці перемогли бісів і, згасивши муки пристрастей, гідно спокусивши розпалення перетерпіли». (318)

ОЗНАКИ КЛЕРИКАЛІЗМУ (5)

Папа Франциск називає клерикалізм однією з найбільших хвороб сучасних християн. Проте ця небезпека стосується не лише священників, але всіх охрещених. То які ж, на мою думку, симптоми цієї духовної недуги?

ДЛЯ КЛЕРИКАЛА ГОЛОВНЕ ЗОВНІШНЄ, А НЕ ВНУТРІШНЄ

Отже, клерикал – це мирська людина, яка дивиться на світ очима цього світу, а часто не помічає прихованих від людського зору духовних речей. Тому і для нього пріоритетом є видимі справи, а про невидиме добро він часто забуває. Наведу можливо банальний, але, як на мене, досить промовистий приклад.

Будівництво храмів, коли складається враження, що це парафія створюється під конкретний храм, щоб його обслуговувати, а не навпаки – святиня є місцем зустрічі і молитви для конкретної людини і спільноти. Коли більшу увагу звернено на опалення і на підлогу,

ніж на віру і зігріті Божою Любов'ю людські серця. Коли ікони та витвори мистецтва цінуються більше, ніж люди, створені на образ Божий. Очевидно, що цей перелік можна продовжувати без кінця і краю.

Не говорю, що оздоблення храмів та їх будівництво неважливі, але ж не ціною спасіння людських душ для яких ці святині і будуються. Бо яка користь із гарної будівлі, якщо до неї ніхто не буде приходити, тому що священник чи інші особи своїми вимогами та криком усіх розігнали? Приклад Європи, де прекрасні готичні собори стали не менш чудовими музеями та органічними залами, не переконав, що варто спочатку будувати спільноту та

сприяти зростанню віри народу Божого, щоби храм з каміння і бетону був знаком Церкви, яка складається з кожного з нас.

Те ж саме і стосується чисельності парафіян. Для християнства завжди головною була не кількість, а якість. Бо не потрібно багато солі, щоби посолити страву і закваски, щоби скисло тісто. Головне, щоби сіль була справжня і закваска якісна. Натомість клерикалу потрібні завжди повні храми, які би свідчили про його успіхи та досягнення. І, неважливо, чи він буде консерватор чи ліберал, буде намагатися відновити старі часи Масової Церкви чи бігтиме за новинками потенційної пастви – для нього завжди важливою буде

не святість, а соціологія, не глибина духовного життя, а ширина лавок та їх наповненість у храмі. Тому пастир не впадає духом, коли бачить мале стадо, бо Отцеві впадалося дати їм Царство (Лк. 12, 32).

PS: *Переконаний, що клерикал живе у кожному з нас, бо ця спокуса стосується всіх без винятку, хто відвідує Церкву і намагається слідувати християнському способу життя. Проте, що ми робимо із ним: леліємо чи намагаємося викурити із власного серця? (кінець серії)*

Олександр Бучковський, CREDO

НЕ ВХОДЬТЕ У ДІАЛОГ ІЗ ДИЯВОЛОМ!

Коли ми зазнаємо спокус, треба молитися, а не входити з дияволом у діалог, – сказав Папа Франциск під час проповіді 10 лютого 2017 р.

платить. Він обманщик! Обіцяє тобі все, а потім залишає тебе голим. Ісус також закінчив життя на хресті, голим, – але з послуху Отцеві, а це інший шлях. Змій, диявол – створіння прехитре: вступати з ним у діалог не можна. Ми всі знаємо, що таке спокуси, всі про це відаємо, бо всі ми їх маємо! Багато спокус марнославства, жадібності, захлапності... багато!»

Далі Папа звернув увагу на корупцію. Також і в цьому разі ми повинні просити Ісуса про допомогу. «Так багато корумпованих, багато продажних, "товстих риб" є на світі, ми їх знаємо з газет. Може, починали вони з дрібниць – не знаю, від нечесності у зважуванні, і коли

щось важило кілограм, то думали: ні, я скажу 900 грамів, але нехай здається, ніби тут кілограм. Корупція розпочинається з малих речей, таких, як оця, діалогом: але ж ні, це неправда, що такий плід – поганий. З'їж його, він хороший! Дрібниця, ніхто й не помітить. Зроби це, зроби! – І так крок за кроком, крок за кроком людина впадає у гріх, потрапляє в корупцію», – зазначив Папа.

Церква нас вчить, «аби ми не були наївні», щоб не сказати «дурні», – щоб мали «відкриті очі» та просили нашого Господа про допомогу, «тому що самі собі зі спокусю не порадимо». Адам і Єва сховалися від Бога, а тут потрібна Ісусова благо-

дать, аби «повернутися і попросити про вибачення».

Отож коли ми переживаємо спокус, не можна провадити діалогів зі спокусником – треба молитися до Бога: «Допоможи, Господи, я слабкий. Не хочу ховатися від Тебе!». Саме в цьому – відвага, і саме в цьому – перемога. «Коли почнеш розмовляти зі спокусником, це закінчиться програшем, твоєю поразкою. Нехай Господь обдарує нас благодаттю і підтримує нас у нашій відвазі; а якщо ми будемо ошукані через нашу слабкість у спокусі – нехай Він дасть нам відвагу підвестися і йти вперед. Саме для цього і прийшов Ісус.»

Радіо Ватикан

Посилаючись на читання з Книги Буття про гріх прабатьків, Святіший Отець зазначив, що диявол, який показався їм під виглядом змія, – створіння привабливе і в своїй хитрості старається людину обдурити; він у цьому фахівець, «отець брехні». Він знає, як обманути і ошукати людину. Він робить це з Євою. Робить так, що вона чувається добре, а потім починає «діалог», і крок за кроком приводить її туди, куди сам хоче.

З Ісусом усе інакше. Діалог із Ним закінчується для сатани погано. Той «хоче втягнути Ісуса в діалог» саме тому, що «коли диявол силкується ошукати людину, він вступає з нею в діалог». Ісус же дає йому відповідь: не свою власну, а зачеплену зі Слова Божого, бо з дияволом, власне, у діалог як такий не вступають – інакше закінчиш як Адам із Євою, «залишимось нагі».

«Диявол не є добрим платником, він добрим не

Думи мої...

Бог не дивиться на те, ким людина працює у цім світі, що у неї є, як вона одягнена, нагодована, освічена, чи поважають її люди, – Бог дивиться на серце людини. Іншими словами: Бог дивиться не на зовнішній стан та становище людини, але на її внутрішній розвиток, зростання і збагачення духом та істиною. (Святитель Микола Сербський, 1881–1956)

АРХЕОЛОГИ СПРОСТУВАЛИ ТЕЗУ ПОЛЬСЬКИХ ІСТОРИКІВ

Під час проведення археологічних досліджень у 2017 р. працівники Науково-дослідного центру «Рятівна археологічна служба» ІА НАН України на кількох ділянках в центральній частині Львова натрапили на культурний шар часів Галицько-волинської держави (XIII ст.). Це відкриття спростовує твердження польської історіографії про те, що територія сучасного середмістя Львова була незаселена до часів захоплення міста польським королем Казимиром III.

Про це йшлося під час прес-конференції «Археологічні відкриття 2017 року у Львові», організованої науково-дослідним центром «Рятівна археологічна служба» ІА НАН України.

«2017 рік, можливо, був не дуже плідним на виявлення якихось цікавих музейних знахідок, але я сподіваюся, він став переломним в археологічному дослідженні самого Львова,

як міста. Цьогоріч ми розпочали дослідження одразу на кількох ділянках, які мають надзвичайно важливе значення для історії міста», – зазначив директор Науково-дослідного центру «Рятівна археологічна служба» Олег Осаульчук.

Археологи, які виступали під час конференції, підкреслили, що майже на всіх ділянках, де цього року проводили дослідження, вони

натрапляли на культурний шар XIII-XIV ст. – часів Галицько-волинської держави. Зокрема, за словами археолога Миколи Шніцара, знахідки з цього періоду виявлено на території Низького замку (сучасна пл. Вічева), на пл. Звенигородській, а скляну прикрасу з XIII ст. знайдено поблизу церкви св. Миколая.

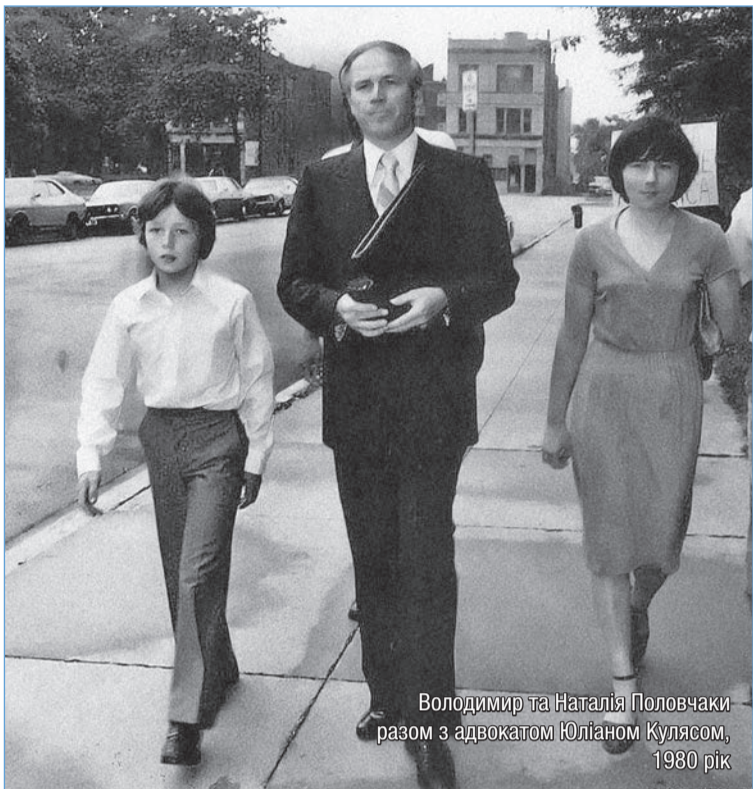
Та найбільш несподіваними були результати

дослідження на подвір'ї «Чорної кам'яниці» на пл. Ринок, де виявлено не лише рештки готичного будинку XV ст., але й артефакти з XIII ст. «Внаслідок досліджень "Чорної кам'яниці" ми отримали вагомий результат, бо окрім решток готичного Львова XV ст., відкрито культурний шар княжого міста XIII ст. Як відомо, польські дослідники вважають, що су-

Археологи віднайшли частину муру унікальної львівської пам'ятки – Низького замку.
С-на: ras.gov.ua

часне середмістя було засноване на порожньому місті. Результати ж наших досліджень говорять зовсім про протилежне», – підсумував археолог Євген Ткач. (ЗИК)

ДИТЯ СВОБОДИ З УКРАЇНИ

Володимир та Наталія Половчаки разом з адвокатом Юліаном Кулясом, 1980 рік

У 1980 році Володимир Половчак іммігрував до США разом із родиною: батьками, старшою сестрою і молодшим братом. Половчаки (родом із Самбора, що на Львівщині) оселилися у Чикаго, де жили їхні родичі. Але незабаром батько вирішив: повертаються до СРСР. Володимир повертатися не хотів, як і його сестра Наталія. Їй було 17 років – зовсім трохи до повноліття, коли вона могла самостійно вирішити, де жити. За Володимира ж розгорнулася справжня боротьба. Судовий процес, який припав на часи «холодної війни», швидко набув ознак політичного: за долю хлопчика з Львівщини змагалися вже не просто адвокати сторін, а США і СРСР. Сам Володимир наполягав, що хоче залишитись. Його адвокати стверджували: у Радянському Союзі хлопчиків загрожуватиме небезпека. Захист батьків, натомість, заявляв, що Володимира і Наталію фактично викрали. Цю тезу поширювала й радянська преса.

Зрештою, американський суд вирішив надати Володимиру Половчаку тимчасовий притулок до повноліття. У 1985 році, коли Володимиру виповнилося 18 років, він став американським громадянином.

Володимир (Волтер) Половчак, як і раніше, живе в Чикаго. Зараз йому 50 років. В інтерв'ю Радіо Свобода «наймолодший радянський перебіжчик» розповів, зокрема, як і чому наважився не послухатися батьків тоді, 12-річним хлопчиком:

В. Половчак: Ми приїхали до Америки у 1980 році. Прожили 4–5 місяців перед тим, як тато захотів сам

повернутися до Радянського Союзу. Радянська влада не пускала його назад самого: мовляв, ти вивіз всю родину до Америки, тож усю родину повертай назад. Тоді він переконав маму поїхати з ним і пробував нас забрати. Моїй сестрі Наталі тоді було 17 років, мені – трохи більш ніж 12. Почалися розмови, що будемо їхати додому. Я пробував поговорити з татом: дай цій країні трохи можливостей, давай побачимо, як тут все вийде, бо як було в Україні, в Радянському Союзі, ми вже знали. Він почав заперечувати, сказав: «Я буду їхати назад і ти поїдеш зі мною». Я сказав, що не хочу повертатися, що хочу бути тут і дати цій країні шанс. Розумів, що якщо поїду, то вже ніколи не повернуся до Америки.

► **Вам уже сподобалося в Америці?**

В. Половчак: Ми приїхали сюди жити, а не відпочивати. За 4 місяці важко зрозуміти, подобається чи ні: мови не розумієш, але країна цікава. Все було інакше: можна було ходити до церкви, жити й говорити вільно. В СРСР, у радянській Україні на той час такої свободи не було. Я це розумів, бо в Україні я вже був піонером і ходив там до школи.

Тато був дуже незадоволений тим, що я не хотів їхати. Він мені сказав, що, мовляв, викличе поліцію, заплатить їй 100 доларів, мене зв'яжуть і кинуть на літак. Я не знав, як тут поліція ставилася до людей, але я знав, що таке цілком було можливо в Україні і Радянському Союзі. Я злякався і втік з дому.

► **Чому ваш батько захотів повернутися в СРСР?**

У 1980-і роки історію Володимира Половчака розказували всі провідні видання Америки. Ще б пак: 12-річний радянський хлопчик відмовився повертатися до СРСР всупереч волі батьків. Ба більше: американська влада стала на його бік. Американська преса називала його «наймолодшим радянським перебіжчиком», радянська ж звинувачувала Вашингтон у тому, що хлопчика «тримають у заручниках». Доля Володимира Половчака вирішувалася у суді впродовж кількох років, аж до його повноліття. Радіо Свобода розшукало Володимира Половчака через майже 38 років після його прибуття у США.

В. Половчак: Так, дуже незвичайне рішення, ми ніколи не розуміли, чому він хотів повернутися. Йому тут не подобалося. Він був простий чоловік, працював водієм автобуса, не зміг звикнути до життя тут. Було тяжко в тому сенсі, що англійською він не говорив, все мав починати спочатку. У нас тут була прекрасна родина: тітки, дядьки тут, двоюрідний брат. Вони нам допомагали, батьки знайшли роботу. Але татові тут зовсім не подобалося, він не міг тут витримати. Майже з перших днів він говорив, що це не є місцем для нього.

► **Чому, на вашу думку, американська влада так посприяла вам тоді? Чому ваша історія стала настільки гучною? Ви не думали, що тоді, у розпал «холодної війни», обидві сторони могли вас використовувати?**

В. Половчак: Так, тоді була «холодна війна», але я цього не розумів і не переймався тим. Я хотів лишитися тут. Я прожив у Радянському Союзі вже на той момент 12 років, я бачив, яке життя і можливості у мене там були. Тут я побачив, що можна ходити до церкви, ніхто тебе за це не переслідує, як було на той час в Україні, хочеш переїхати з одного місця в інше, не треба ніякого дозволу держави. Якщо ще простіше пояснити: ми тут пішли до магазину, і все можна було купити, я такого в житті не бачив. Але я бачив в Україні, як люди чекали в черзі за хлібом 2 години! Нічого не було на той час.

Я тоді зрозумів, що якщо поїду, то ніколи сюди не повернуся. І я втік із дому. Поліція мене заарештувала через два тижні вдома у мого двоюрідного брата. Я не усвідомлював тоді куди я потраплю, що вони мене привезуть до поліцейського відділку. Поліція зрозуміла це так: я втік із дому і мене треба віддати батькам. Я почав їм пояснювати. Українською ніхто не розмовляв, знайшли якусь польську перекладачку. Вона мені весь час казала: «Ти мусиш іти з батьками». Я їй пробу-

вав пояснити, що як я піду з батьками, вони мене вивезуть із цієї країни. Що я не те що не хотів жити зі своїми батьками – я не хотів їхати назад. 6–8 годин у поліцейському відділку, вони хотіли, щоб я підписав якісь документи, але я вирішив, що я нічого не хочу підписувати, бо боявся, що мене заберуть.

За той час хтось подзвонив на телебачення. У поліції вже зрозуміли, що справа не в тому, що я не хочу жити з батьками, а що батьки хотіли забрати мене з країни.

► **Ви казали, що не знали англійської тоді. Як вам узагалі було на початку, коли залишилися вдвох із сестрою? Як ви почувалися після розлуки з рештою родини?**

В. Половчак: Дуже переживали. Ми спочатку жили з двоюрідним братом. У Радянському Союзі вже почали говорити, нібито мене тут вкрали, мало не баптисти вкрали, обдурили, привабили мене «ровером» і Jell-O (желейними цукерками – Ред.). Тобто почалася пропаганда.

Було дуже страшно, тому що ніколи ще такого не було, щоб 12-річна дитина хотіла залишитися без батьків. Ми з сестрою потроху почали розуміти, що з нами сталося. На той час у мене був захист від держави, ми з сестрою боялися, що КДБ мене викраде і вивезе, бо справа вже почала набувати політичного забарвлення. Були дуже-дуже страшні часи. Мені досі дивно, як усе так склалося, що я тут залишився.

► **Хто вас із сестрою підтримував тоді, окрім ваших родичів? Чи підтримувала українська громада в Чикаго?**

В. Половчак: Так, ми мали підтримку української громади, з Католицької Церкви, з Православної Церкви, баптистської. Два дядьки і двоюрідний брат нам допомагали, підтримували фінансово, їсти купували, одягали.

► **Як ви тепер живете? Я знаю, що ви і досі в Чикаго, у вас уже є власна родина.**

В. Половчак: Так, через пару днів буде вже 38 років, як я в Чикаго і в Америці. Влаштувався, досить швидко вивчив англійську мову. Якийсь час не говорив українською і трохи її забув – аж поки 8 років тому не приїхав брат і ми не почали спілкуватися українською. Тут у мене дружина й двоє дітей – сини, 15 і 24 роки. Працюю офіс-менеджером у хорошій компанії, вже 20 років, мені подобається.

► **Як склалося життя у вашій сестри?**

В. Половчак: Вона вийшла заміж, у неї двоє дочок, їм 24 і 26 років. Сестра живе у Шампейні, це теж у штаті Іллінойс, це трохи більш ніж за 200 кілометрів від Чикаго.

► **Після того, коли ви вже оселилися у США, чи спілкувалися ви з батьками? І чи зрештою приїхали до них?**

В. Половчак: Десь через 8 місяців після того, як те все почалося, батьків перевезли до Вашингтона і звідти вони полетіли до Москви. Тоді, коли ми почали судитися з батьками, з Радянським Союзом, спілкуватися було дуже тяжко. Десь 8–10 років це тривало, не лише тому, що було дорого дзвонити чи треба було місяця, щоб дійшов лист, – було неприємно між нами.

Коли Радянський Союз розпався, Україна стала на свої ноги, стала самостійною, у 1993 році я вперше приїхав. Почав говорити з батьками. І відтоді я приїжджав в Україну майже кожні два роки.

► **Я читала, що ваші батьки вже померли.**

В. Половчак: Так, але в Україні ще наймолодша наша сестра живе.

► **Ви у своїх інтерв'ю неодноразово казали, що не шкодуєте, що залишилися у США. А ваші батьки вам зізнавалися, чи вони шкодували про те, що повернулися у Радянський Союз і що ви розлучилися?**

В. Половчак: Я знаю, що мама завжди шкодувала, що поїхала назад разом з батьком. Тато перед тим, як помер, також сказав, що він зробив помилку.

Продовження на 7 стор. ►

ДИТЯ СВОБОДИ З УКРАЇНИ

Ми задоволені, що лишилися в Америці. Так вийшло, що Україні випали тяжкі часи, а ми звідси допомагали їм потроху. Зрештою, ми в родині знову мали більш-менш нормальну ситуацію.

» А коли ви востаннє були

в Україні?

В. Половчак: Я сам часто приїжджаю. Родина була двічі – востаннє ми приїжджали всі разом 5 років тому, коли брат одружувався. Сам я був востаннє півтора року тому у Львові.

» Чи стежите за подіями в Україні?

В. Половчак: Я стежу, читаю постійно. Підтримую Україну, щоб вона була незалежна, щоб люди мали свободу, можливості – такі, як ми маємо в Америці. Потроху,

я вірю, йде до того, але це потребує багато часу. Відтоді, як я почав їздити в Україну, з 1993 року, я побачив дуже велику різницю. Зовсім інакше, краще життя стало для людей. Люди, які живуть в Україні, може, так

▼ Продовження. Початок на 6 стор.

не почувуються – звісно, всі хочуть набагато більшого. Але щоби мати краще життя, потрібен час. Але я вірю, що Україна тепер йде в правильний бік.

**Олена Ремовська,
Радіо Свобода**

ХІ

60-РІЧЧЯ ЕКЗАРХАТУ (від 2013 р. – ЄПАРХІЇ) УГКЦ У ВЕЛИКОБРИТАНІЇ (ч. 1)

Місяць жовтень 2017 року залишиться пам'ятним в анналах історії УГКЦ у Великобританії, бо віряни туманного Альбіону відсвяткували 60-ліття свого Екзархату, що у 2013 року був піднесений до гідності Єпархії. З приводу такої річниці єпарх Гліб (Лончина) доклав всіх зусиль, щоб щорічна конференція-зустріч єпископів східного обряду в Європі відбулась в Лондоні.

Щоб звеличити відзначення 60-ї річниці встановлення Екзархату на терені Великобританії в 1957 р. – спершу в Англії та Уельсі, пізніше в 1967 р. екзархат поширився на Шотландію – глава УГКЦ Патріарх Святослав (Шевчук) погодився взяти участь у святкуваннях, відбуваючи в днях 19–31 жовтня пасторальний візит до більших громад наших вірян.

Першу громаду, яку Блаженніший відвідав 20 жовтня, була парафія Пресвятої Богородиці у Галіфаксі. Варто відзначити, що 2017-й рік співпадає із 40-річчям від дня заснування парафії. Ввечері Блаженніший у співслужінні з влад. Глібом (Лончиною), о. Миколою Матвіївським – канцлером та економом Єпархії, о. Ярославом Рієм – парохом церкви, о. Євгеном Небесняком – парохом парафії Всіх Святих у Болтоні та о. Кевином Барнардом, місцевим англіканським вікарієм, відправив Молебень до Матері Божої. Співав мішаний хор з Манчестера – «Мрія». Під час свого слова до присутніх Блаженніший вказав на «важливість довіри до Божої волі не тільки у провіді кожної людини в її особистому житті, а й у житті парафії та громади». На жаль, це було останнє Богослужіння, що відправлялось у храмі, бо через брак прихожан, пожертв на утримання церкви, її було виставлено на продаж. Після Молебня присутні отримали особисте благословення Патріарха, відтак відбули до місцевого Українського Культурного Центру «Калина» на прийняття і концерт на честь візиту Глави і Отця УГКЦ.

Блаженнішого привітав від громади Тарас Кузьо, уродженець та «син» українського Галіфакса, подавши коротку історію громади.

28 жовтня 2017 р. Свята Літургія у Вестмінстерській катедрі в Лондоні.
С-на: Марцін Мазур

Він пізніше подарував Главі нашої Церкви свою найновішу книжку «Putin's war against Ukraine». Виступали на концерті хор «Мрія» з Манчестера під батутом Стефана і Катерини Замулінських і чоловічий квартет СУМу зі Стокпорта «Міраж», який своїми гумористичними піснями викликав веселі настрої у всіх присутніх. Місцева Організація Українських Жінок підготувала смачну вечерю – вареники зі сметаною!

Наступного дня ранком, у суботу 21 жовтня, після вітання хлібом та сіллю, Блаженніший відслужив Святу Літургію у храмі Пресвятої Тройці і Почаївської Богородиці у Брадфордї в асисті владика Гліба, Митрополита Львівського Ігоря (Возняка), пароха о. Ярослава Рія, о. Івана Білика, о. Давида Сеника – пароха Ноттінгама, та о. Є. Небесняка. Дякував Стефан Замулінський. Блаженніший наголосив під час проповіді на об'єднуючій ролі Церкви в житті прибульців до Англії після Дру-

гої світової війни. Після Божественної Літургії в місцевому Українському Культурному Центрі «Лиман» відбувся прийом, під час якого дівочий хор «Фіалка» відспівав низку пісень.

Наступного дня, в неділю 22 жовтня, Патріарх Святослав побував із пастирським візитом у Манчестері, де в храмі Успення Пресвятої Богородиці очолив Божественну Літургію. Співслужили з ним владика Гліб Лончина та владика Григорій Комар – єпископ-помічник Самбірсько-Дрогобицької єпархії, о. Микола Матвіївський, парох о. В. Сампара, о. Тарас Хомич, відповідальний за духовну опіку наших вірян у Ліверпулі, головні моряків, бо Ліверпуль – велика пристань на Півночі Англії, і на багатьох кораблях, які тут причалюють, служать наші люди. Отець Є. Небесняк сповідав. «Ювілейний хор 60-річчя УГКЦ у Великобританії» під батутом п. Дани Парашак чудовим співом супроводжував Літургію! Після Літургії о. парох

вручив Блаженнішому картину Матері Божої в стилі «doodle» авторства Мирослави Кохан-Coates.

У своїй проповіді Блаженніший Святослав сказав між іншим: «Ми бачимо, що тих 60 років були непростими. Проте ці роки були досвідом того, що Господь Бог є з нами в кожній, навіть найважчій хвилині нашого буття, церковного і національного. Він навідався до народу свого, Він був, є і буде з нами! Божий голос сповіщає всім тут присутнім голос Божественного Євангелія».

На прийомі в місцевому Центрі «Дніпро» на короткому концерті, після привітання Ярослава Рутковського – голови СУБ Манчестера та місцевого пароха – Володимира Сампари, виступали місцеві колективи: «Поділля» – танцювальний ансамбль СУМу; «Орлик» – репрезентативний танцювальний ансамбль СУБ; «Мрія» – мішаний хор; «Школа Українознавста ім. Т. Шевченка», «Школа танців ім. Петра Дністровика» та інші.

Після обіду та концерту Блаженніший відвідав парафію Всіх Святих в Болтоні, де його привітали, крім пароха о. Євгена, юнаки Роман Жупник та Данило Канюка-Amis, а також представник старшого покоління громади Григорій Болюбаш. Відспіваний був Молебень до Пресвятої Богородиці. Присутніми були на Богослужінні, між іншим, влад. John Arnold, єпископ католицької дієцезії у Salford (Манчестер), мер Болтона Roger Hayes з дружиною Jaleh, Sir David Crausby – депутат Болтона від партії у Британському Парламенті та о. Francis Marsden з близького Chorley, який дуже допомагав нашим семінаристам зі Львова, які приїжджали на канікули до Англії: він часто гостив їх у себе. До Молебня співали дяки Григорій Болюбаш, Ігор Лучка та Григорій Ярош з Бері. Після Богослужіння – прийом в місцевому Культурному центрі, де промовляли голова місцевого СУБ – Ярослав Тимчишин, влад. Arnold та депутат від партії Лабористів Yasmin Qureshi. Пан Григорій Болюбаш подав коротку історію громади в Болтоні. Невдовгий концерт складався з трьох авторських пісень пароха о. Є. Небесняка, а саме: «Молитва до Богородиці за єдність України», «Ave Maria» та «Ода Патріарха» в честь Патріарха Йосифа Сліпого (в Україні змінили цей титул на «На Сибірі в концтаборі»). Пісні виконувались під супровід акордеоністів Михайла Юрчишина та Луки Петричука. Блаженніший довго затримався в Центрі, спілкуючись із парафіянами. (далі буде)

**Для «ХГ» о. Євген Небесняк,
парох парафії Всіх Святих
у Болтоні**

ОРИСЯ ЧАЙКОВСЬКА-ЛОНЧИНА (14 січня 1923 – 18 грудня 2017)

Народилася 14 січня 1923 року в с. Підбуж на Дрогобиччині в родині адвоката д-ра Богдана Чайковського (1888–1941) – сина письменника Андрія Чайковського та Юлії Пасіки (1891–1950). Мала старшу сестру Мирославу (1915–1987) і брата Романа (1916–1954). Родина переїхала до Белза, а відтак, коли Орісі було 2 роки, – до Сокаля Львівської області. З родиною жила бабуся Гонората Пасіка (+1928), вдова по дідусяві Якинтіві (+1910). Початкову й середню освіту Оріся отримала в рідному місті.

спершу у гробі родича, Михайла Татуха, а згодом у власному гробівці. На ньому був напис: Д-р Богдан Чайковський, Адвокат в Сокалі, Замордований в тюрмі НКВД (цю останню частину згодом витерли).

Після смерті батька Оріся поїхала до Відня; однак вона не могла вступити в університет, бо мала «більшовицьку матуру», яку німці не визнавали. За порадою своєї матері повернулася до Львова, де записалася на хімічний факультет Львівського політехнічного інституту. У Львові ближче познайомилася з майбутнім чоловіком, д-ром Богданом Лончиною (1917–1985), сином о. Василя (1886–1946), пароха церкви святого отця Миколая, та Ольги Соллогуб (1890–1985) – хоч знала його ще з Відня. Від 1942 року д-р Лончина працював в УЦК (Українському центральному комітеті), де був головою ОПУСу (Об'єднання праці українських студентів).

Оріся Чайковська й Богдан Лончина одружилися 26 березня 1944 року у церкві святого Миколая. За кілька днів обоє молодят були на авдієнції в митрополита Андрея Шептицького, який благословив їх на дорогу. Переїхали до Кракова, куди перенесли бюро УЦК. З Кракова, восени 1944 року, переїхали до Відня, а на початку 1945 року втекли від більшовиків останнім потягом з Відня до Мюнхена, узявши з собою ікону Матері Божої Неустанної Помочі. Кінець війни застав їх у Баварії. У вересні 1945 року народилася їм донечка Марія.

Молода сім'я переїхала до Америки в листопаді 1948 року і поселилась у Стемфорді, штат Коннектикут. Улітку 1949 року д-р Лончина отримав посаду професора романських мов у новозаснованому французькомовному College of Steubenville у штаті Огайо. У тому ж місті народилися ще четверо дітей: Василь (1949), Тарас (1951), Борис (1954) і Наталія (1957). Мама Оріся дбала про домашнє вогнище.

1959 року родина переселилась до Детройту, Мічиган. Богдан працював професором в езуїтському університеті (University of Detroit), а Оріся вчилася в тому ж університеті, де здобула ступінь BS (Bachelor of Science) 1964 року. Восени того ж року почала викладати математику в Українській середній (тоді – вищій) школі Непорочного Зачаття в Гемтремку і працювала там до 1971 року. Від 1971 до 1974 року викладала в Immaculata High School, а від 1974 і до виходу на пенсію 1985 року працювала вчителем в детройтських публічних школах, завжди викладаючи математику.

1985 року помер Богдан Лончина. Оріся мешкала у Sterling Heights до 1999 року. Потім переїхала до доньки Наталки у Raleigh, North Carolina. Родина з'їхалася до Детройту 28 грудня 2012 року відсвяткувати 90-річчя Мами. Від червня 2013 року до червня 2017 року Оріся мешкала в доньки Марусі, яка з чоловіком Богданом Лісовським заопікувалася Мамою. Від червня 2017 року Оріся перебувала в домі для старших,

Garden of Hope, Troy, Michigan, де й відійшла у вічність у понеділок, 18 грудня 2017 року, о 7:40 зранку.

Крім праці вдома, виховання дітей та викладання у школі, де навчала українську та американську молодь, Оріся займалася і громадською роботою. Налажала до Союзу українок Америки (63-го, згодом 45-го відділу; довгі роки була головою Округної ради США Детройту), як і до СФУЖО (Світової федерації українських жіночих організацій). Була членом Марійської дружини при церкві Непорочного Зачаття в Гемтремку, а також детройтського відділу Українського патріархального товариства. Підтримувала чоловіка у його многогранній діяльності. Була люблячою матір'ю і «гордою бабусею і прабабусею». Любила їздити в Україну, де відвідувала родину, місця своєї молодості, і брала участь у відзначенні церковних і національних свят. Ставила Бога понад усе. Навіть будучи в напівсонному стані під час останніх тижнів свого земного життя, свідомо хотіла прийняти святе причастя і молитися. Щоразу повторювала: «Бог завжди над нами» і «За все треба Богові дякувати».

Залишила у глибокому смутку, а водночас – і в радості світла Божого обличчя, 5 дітей із сім'ями (9 онуків, 14 правнуків) і численну родину в Америці та в Україні. Похована на кладовищі Resurrection поруч з чоловіком, з яким розділила 41 рік щасливого подружнього життя.

вл. Гліб Лончина

ХТ

ЦАРСТВО НЕБЕСНЕ ВАСИЛЮ БОЙЦУНУ!

«...Хто слухає Слова Мого, і вірує в Того, Хто послав Мене, життя вічне той має, і на суд не приходять, але перейшов від смерті в життя» (Ів. 5, 24).

З великим смутком повідомляємо вас, що після довгої та важкої хвороби, 12 січня 2018 року, на 97 році життя Всевишній Господь забрав до себе нашого дорогого брата і люблячого батька, діда та прадіда, світлої пам'яті Василя Бойцуна.

Покійний народився 8 грудня 1920 року в селі Івашківці, Тернопільської області. Виростав в українській патріотичній та релігійній

родині Онуфрія та Анни, що спонукало його згодом стати в лави дивізії «Галичина» та боротися за волю і незалежність України. Василь Бойцун був одним з учасників героїчного бою під Бродами, де отримав важке поранення. Згодом, опинився в статусі військовополоненого в Англії та Італії.

Після закінчення II світової війни, завдяки старанням блаженної пам'яті «Архипастира скитальців» владики Івана Бучка, він, як і його військові побратими-дивізійники, був визволений з полону.

У таборах для перемі-

жених осіб (Ді-Пі) в Німеччині активно включається в українське громадське та церковне життя: в містах Ульм, Аугсбург, Вайлімдорф, Штутгарт. У тому ж часі стає членом Спільки Української Молоді, а опісля – її довголітнім добродієм та кухарем сумівських таборів на оселі в Гомадінген.

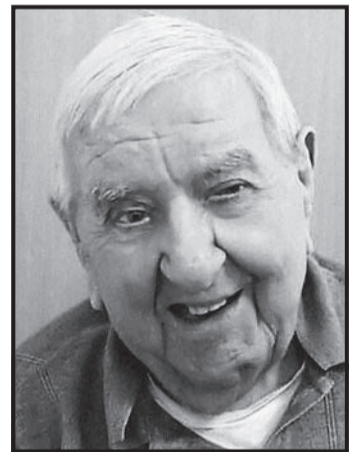
У 1950 році Василь Бойцун одружується із Теодозією Мостинською. Разом народили та виховали троє дітей: Анну, Марію та Василя.

До пенсії покійний працював у Штутгарті у відділі кінної поліції. Довгі роки також виконував функцію

паламаря при місцевій парафії УГКЦ.

В 1997 р. після смерті своєї дружини, п. Теодозії, цілком присвятив себе внукам та правнукам, не забуваючи ніколи про своїх рідних в Україні та Німеччині, свою Церкву й народ!

Відспівування та похорон світлої пам'яті Василя Бойцуна відбулися в середу, 17 січня 2018 року о 12:00, на цвинтарі в Stuttgart-Möhringen, при вулиці Schneewittchenweg 31. На прохання і бажання родини Покійного, пожегтви «замість квітів на могилу» були зібрані для погребу воїнів АТО.

Вічна пам'ять Покійному, нехай земля Йому буде пухом!

**За скорботну родину:
брат Павло, сестри Марія і Анна, дочки Анна, Марія та син Василь з дружиною Гудрун, внуки Гарі, Андрій, Рената, Ірка та правнуки Олександр і Клим**

ХРИСТІЯНСЬКИЙ ГОЛОС

CHRISTLICHE STIMME
Ukrainische Kirchenzeitung
Schönbergstrasse 9
D-81679 München

Inhaber, Herausgeber und Verleger: Apostolische Exarchie
für katholische Ukrainer in Deutschland und Skandinavien

D-81629 Postfach 86 02 69 Druck: Kolo UA-82100
Drohobytsch Tel. +380 3244 29060

Погляди авторів не завжди відповідають поглядам редакції. Редакція в потребі скорочує і мовно виправляє надіслані статті.
Газета виходить двічі на місяць.

Chefredakteur: Roman Kryk
Stellvertretender Redakteur: Bohdan Pidlisetsky
Telefon: +49 (0) 89 997 28 38 11
Telefax: +49 (0) 89 997 28 38 4
christl.stimme@t-online.de;
ukrainische-kirche@t-online.de;
www.ukrainische-kirche.de

Річну передплату (Unkostenbeitrag)
46,- Euro переказати на конто: Apostolische Exarchie
LIGA-Bank München
Konto-Nr.: 40 21 03 257
BLZ 750 903 00
IBAN: DE 64 7509 0300 0402 1032 57
BIC: GENODEF1M05